

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

SSN Jacek Sobczak

w sprawie **S. N.**

skazanego z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 grudnia 2015 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 29 marca 2001r., utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 października 2000r.

na podstawie art. 544 § 3 k.p.k., art. 639 k.p.k.

postanowił:

1. oddalić wniosek ;

2. obciążyć skazanego S. N. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 października 2000 r., Sąd Okręgowy w S. uznał oskarżonego S. N. za winnego tego, że:

- w dniu 31 grudnia 1998 r. działając wspólnie i w porozumieniu z J. M., w miejscowości K. na stacji paliw M. w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia dokonali w związku z rozbojem, zabójstwa pracownika stacji benzynowej W. D. w ten sposób, że J. M. uderzał go wielokrotnie w głowę metalowym kluczem do śrub, powodując rozległy uraz głowy ze złamaniem kości czaszki, stłuczenie mózgu i

krwotok śródczaszkowy, w wyniku których to obrażeń W. D. zmarł, a następnie postępując się kluczami zabranymi od W. D. otworzyli pomieszczenie stacji benzynowej, dokonali penetracji wnętrza i zabrali w celu przywłaszczenia papierosy nieustalonej ilości i wartości, pieniądze w kwocie ok. 400 zł oraz benzynę o wartości ok. 30 zł na szkodę M. i B. D., tj. czynu z art. 148 § 2 pkt 2 k.k., i za to wymierzył S. N. karę 25 lat pozbawienia wolności oraz orzekł wobec niego środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych na okres 8 lat,

- w dniu 19 stycznia 1999 r. ok. godz. 2.00 w miejscowości G. na stacji paliw, działając wspólnie i w porozumieniu z J. M. w bezpośrednim zamiarze pozbawienia życia, dokonali w związku z rozbojem oraz z użyciem broni palnej zabójstwa pracownika stacji benzynowej S. S., w ten sposób że oskarżony S. N. skierował w jego stronę pistolet, zażądał wydania z kasy pieniędzy, a kiedy S. S. podjął ucieczkę w głąb stacji oskarżony S. N. oddał w jego kierunku jeden strzał z pistoletu, a następnie wszedł do wnętrza stacji i oddał w kierunku S. S. dwa strzały z pistoletu, które spowodowały wewnętrzne obrażenia skutkujące śmiercią ofiary, a następnie zabrali z wnętrza stacji pieniądze, papierosy i inne artykuły o wartości łącznej 1000 zł na szkodę H. i K. S., tj. czynu z art. 148 § 2 pkt 2 i 4 k.k., i za to wymierzył S. N. karę 25 lat pozbawienia wolności oraz orzekł wobec niego środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych na okres 8 lat,

- w dniu 19 stycznia 1999 r. ok. godz. 2.00. w miejscowości G., działając wspólnie i w porozumieniu z J. M. w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia, w związku z rozbojem oraz użyciem broni palnej usiłowali dokonać zabójstwa pracownika stacji M. Z. w ten sposób, że po wejściu do stacji paliw oskarżony S. N. oddał dwa strzały z pistoletu w kierunku M. Z., powodując uszkodzenia ciała w postaci ślepej rany postrzałowej klatki piersiowej z uszkodzeniem płuca lewego z obfitym krwotokiem oraz rany postrzałowe lewego ramienia i przedramienia, które to obrażenia spowodowały chorobę realnie zagrażającą życiu, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na skuteczną interwencję medyczną, następnie zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze, papierosy i inne artykuły o wartości 1000,00 zł na szkodę H. i K. S., tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 2 i 4 k.k. z zb. art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to wymierzył S. N. karę 25 lat

pozbawienia wolności oraz orzekł wobec niego środek karny pozbawienia praw publicznych na okres 8 lat,

- w dniu 19 stycznia 1999 r. ok. godz. 2.00 w miejscowości G., działając wspólnie i w porozumieniu z J. M. sprowadzili zdarzenie zagrażające życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach mające postać pożaru w ten sposób, że na stacji benzynowej rozlali paliwo, a następnie odjeżdżając z miejsca przestępstwa podpalili rozlane paliwo powodując pożar, czym spowodowali szkodę na mieniu w kwocie 46307,60 zł, tj. czyn z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. i za to wymierzył S. N. karę 5 lat pozbawienia wolności oraz orzekł wobec niego środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych na okres 3 lat,

- w okresie od stycznia do kwietnia 1999 r. S. N. i J. M. posiadali bez wymaganego pozwolenia, broń palną i amunicję w postaci pistoletu marki SAUER model 1913 i pocisków Brauning kaliber 7,65 mm , tj. czyn z art. 263 § 2 k.k. i za to wymierzył S. N. karę 3 lat pozbawienia wolności oraz orzekł wobec niego środek karny pozbawienia praw publicznych na okres 3 lat.

Na zasadzie art. 88 k.k. Sąd Okręgowy w S. orzekł względem S. N. karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności oraz łącznie środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych na okres 10 lat, środek karny w postaci przepadku przedmiotów stanowiących mienie ruchome służących do popełnienia przestępstwa, a także kwoty 60.000 zł od S. N. i J. M. solidarnie na rzecz pokrzywdzonej J. D., w związku z przyjętym do rozpoznania powództwem cywilnym.

Po rozpoznaniu wniesionych środków odwoławczych obrońców oskarżonych, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 29 marca 2001 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Obrońcy obydwu skazanych zaskarżyli orzeczenie sądu odwoławczego kasacjami. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 12 grudnia 2001 r. sygn. akt III KKN 220/01, oddalił obie kasacje jako oczywiście bezzasadne.

W dniu 21 września 2015 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie. Wniosek ten uzasadniono ujawnieniem się nowego dowodu w postaci reportażu z dnia 31 stycznia 2014 r. ukazanego w TVP 1, autorem którego jest redaktor L. D. , w którym J. M. w sposób jednoznaczny przyznaje się do zabójstwa W. D. i S. S., a

nadto z uwagi na nieuwzględnienie okoliczności obligujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary. Zdaniem wnioskodawcy zachodzi zatem sytuacja opisana w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k., która uzasadnia wystąpienie z wnioskiem o wznowienie postępowania.

W pisemnej odpowiedzi na przedmiotowy wniosek, Prokurator wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, że oparcie wniosku o wznowienie postępowania na podstawie *propter nova* określonej w art. 540 § 1 pkt 2 lit a k.p.k. może okazać się skuteczne tylko wtedy, gdy już na etapie postępowania wznowieniowego – w chwili rozstrzygania wniosku, ocena wskazanych w nim faktów i zaproponowanych dowodów nie znanych przedtem sądowi, uzasadnia wysokie prawdopodobieństwo wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych w wyrokach objętych wnioskiem, oraz pozwala przyjąć, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Dlatego, sam fakt zgłoszenia nowego dowodu nie obliguje sądu do wznowienia postępowania, skoro każdy prawomocny wyrok sądu korzysta z domniemania prawidłowości zawartych w nim rozstrzygnięć, dopóki wnioskodawca nie wykaże, że wyrok taki jest obarczony konkretnymi błędami w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych lub wadami prawnymi. Zatem, o pozytywnym rozstrzygnięciu wniosku, przy wskazanej podstawie wznowieniowej, decyduje treść proponowanego dowodu, konfrontowana z pozostałym materiałem dowodowym, który był podstawą kwestionowanego rozstrzygnięcia.

Analiza wniosku złożonego w przedmiotowej sprawie pozwala uznać, że jego autorce nie chodzi w istocie o wykorzystanie reportażu telewizyjnego, a w zasadzie treści prezentowanych w tym materiale przez współoskarżonego J. M. i potraktowanie tych wypowiedzi jako nowego źródła dowodowego dla ustalenia okoliczności nieznanych Sądowi orzekającym w tej sprawie na etapie postępowania jurysdykcyjnego, lecz dla dokonania ponownej oceny ustaleń faktycznych już po wznowieniu postępowania, co też słusznie dostrzega prokurator w pisemnej odpowiedzi na wniosek. Poza tym zaakcentować należy, że część argumentacji

wniosku o wznowienie, która odnosi się do rażącej niewspółmierności kary wymierzonej S. N. zawiera wszelkie cechy zwykłego środka odwoławczego i ma charakter polemiczny w stosunku do rozważań dotyczących tego zagadnienia przedstawionych w uzasadnieniach Sądów obu instancji, które przecież przy wyrokowaniu brały pod uwagę wyjaśnienia obydwu oskarżonych.

W efekcie konstrukcję przedmiotowego wniosku należy ocenić jako pozostającą na granicy prawnej dopuszczalności.

Okoliczność, iż J. M. w reportażu TVP 1 przyznaje się do popełnienia zarzucanych mu czynów pozostaje w zgodzie z jego wyjaśnieniami składanymi w toku postępowania sądowego, w których także przyznał się do udziału w inkryminowanych zdarzeniach. Autor wniosku zdaje się zupełnie pomijać fakt, że Sąd I instancji przesłuchiwał obu oskarżonych i szczegółowo wskazywał w jakim zakresie uznał wiarygodność tych relacji (k. 2454-2458, t. XIII). Jak wynika z treści uzasadnienia orzeczenia Sądu Okręgowego, a także zgromadzonych dowodów w postaci opinii psychologicznych dotyczących osoby S. N., nie było podstaw do przyjęcia przywódczej roli któregoś z oskarżonych. Co więcej, ustalono w sposób jednoznaczny, że obaj działali wspólnie i w porozumieniu podejmując szeroko zakrojony plan zbrodniczej działalności (k. 2455 verte, t. XIII).

Argumenty przedstawione we wniosku jawią się jako powierzchowne. Wnioskodawca odnosząc się bowiem do relacji współoskarżonego J. M., zdaje się zupełnie pomijać wyjaśnienia S. N., który także przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, oraz zeznania części świadków i dowody z opinii biegłych, w tym psychiatrów i psychologa, które legły u podstaw ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego (k. 2453-2454, 2462- 2463 t. XIII). Sąd ten obdarzając walorem wiarygodności wyjaśnienia S. N. wskazał także, że nie uznaje twierdzeń oskarżonego w zakresie w jakim kwestionował użycie broni, a także umniejszał własną rolę, przedstawiając J. M. jako inspiratora i głównego wykonawcę zaplanowanego działania (k. 2455verte, t. XIII). Jednocześnie nadmienić należy, że co najmniej przesadnym jest twierdzenie, iż „pomiędzy skazanymi, którzy w dacie czynu byli stosunkowo młodzi istnieje spora różnica wieku”, która spowodowała, że S. N. działał w warunkach przymusu psychicznego i gróźb ze strony J. M. Z akt sprawy wynika, że różnica ta wynosiła niewiele ponad 3

lata. Relacje między obydwojma oskarżonymi, w kontekście dokonanych przez nich zabójstw dwóch mężczyzn i usiłowaniu pozbawienia życia trzeciego, w związku z dokonanymi napadami rabunkowymi na stacje benzynowe w K. i G. analizował również Sąd Apelacyjny, akceptując ustalenia Sądu pierwszej instancji w zakresie współdziałania sprawców przy dokonaniu tych przestępstw, negując twierdzenie, że oskarżony S. N. pozostawał pod takim wpływem J. M., że był wręcz bezwolnym wykonawcą poleceń tamtego, oraz wskazując na konkretne dowody wspierające to stanowisko (k. 2581- 2582 T. XIII).

W konsekwencji wnioskodawca nie wykazał, że wyrok skazujący S. N. oparto na niezgodnych z prawdą wyjaśnieniach oskarżonych i niewiarygodnych zeznaniach świadków, bowiem wskazana treść oświadczenia J. M. zarejestrowanego w programie telewizyjnym w żadnym razie nie podważa ustaleń poczynionych przez Sądy obu instancji.

Reasumując podnieść należy, że brak jest podstaw do uznania, aby prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 26 października 2000 r., utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 29 marca 2001 r., obarczony był błędem stanowiącym podstawy wznowieniowe określone w art. 540 § 1 pkt 2 lit a i b k.p.k.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy nie znajdując podstaw do wznowienia postępowania orzekł, jak w postanowieniu.

kc